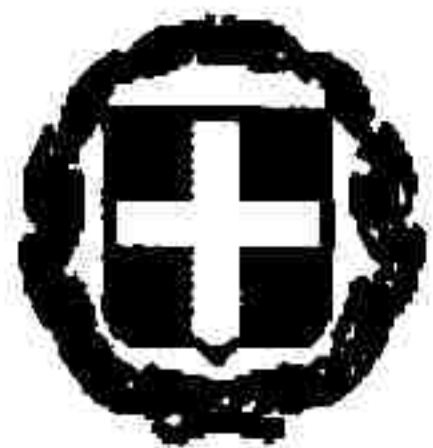

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

1460
22.11
Αθήνα, 18 - 11 -2010
Αρ. Πρωτ.: 693

19 Νοε. 2010

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:

Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ
κ^α Ν. Γιαννακοπούλου
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Αναφορά: 1460/1-11-2010

Σε απάντηση της αριθμ. 1460/1-11-2010 αναφοράς που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ^α Ν. Γιαννακοπούλου, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αντιμετωπίζει συνολικά το πρόβλημα υπερπληθυσμού των Καταστημάτων Κράτησης, υλοποιώντας ολοκληρωμένο πρόγραμμα σωφρονιστικής πολιτικής, με κύριους άξονες: την αποσυμφόρηση των υπερκορεσμένων Καταστημάτων Κράτησης της χώρας, τον εξανθρωπισμό του σωφρονιστικού μας συστήματος και τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου που το διέπει.

Ειδικότερα, για την υλοποίηση του προαναφερόμενου προγράμματος:

Έχει ήδη συσταθεί, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή, αποστολή της οποίας είναι η σύνταξη νέου Σωφρονιστικού Κώδικα.

Σχεδιάστηκε και ήδη υλοποιείται ένα ταχύρρυθμο πρόγραμμα κατασκευής τριών νέων Καταστημάτων Κράτησης, συνολικής χωρητικότητας 2500 κρατουμένων, στη Νιγρίτα Σερρών (που άρχισε ήδη να λειτουργεί), στα Χανιά και στη Δράμα (αναμένεται να λειτουργήσουν εντός του 2011). Παράλληλα, γίνονται κατασκευαστικές παρεμβάσεις σε ήδη λειτουργούντα Καταστήματα Κράτησης προς δημιουργία πρόσθετων χώρων κοιτωνισμού. Η αύξηση της χωρητικότητας του συστήματος, θα βοηθήσει σημαντικά στη μείωση του πληθυσμού ανά Κατάστημα Κράτησης και θα επιτρέψει το διαχωρισμό των κρατουμένων ανάλογα με την ποινική τους κατάσταση

Στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού του νομικού πλαισίου που διέπει το σωφρονιστικό σύστημα το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει προχωρήσει σε συγκεκριμένες θεσμικές παρεμβάσεις για τη διαφοροποίηση και τον περιορισμό των περιπτώσεων στις οποίες επιβάλλεται στερητική της ελευθερίας ποινή αλλά και την εξασφάλιση δίκαιης -και σε σύντομο χρονικό διάστημα διεξαγωγή- δίκης.

Σημειώνεται δε ότι ήδη με την πρώτη νομοθετική πρωτοβουλία της νέας πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου, {ν.3811/2009 «Αποζημίωση των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση (Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 2004) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ

Α' 231/18-12-2009)), ελήφθησαν μέτρα για τη μείωση του αριθμού των υποδίκων, μέσω της αντικατάστασης των άρθρων 282 παρ. 3 και 296 Κ.Π.Δ., με αναδιατύπωση των κριτηρίων και προϋποθέσεων επιβολής ή διατήρησης της προσωρινής κράτησης(άρθρο 24), της τήρησης των ίδιων όρων για την απόλυση υπό όρο και για τους παραβάτες της νομοθεσίας περί ναρκωτικών-με εξαίρεση τις σοβαρές περιπτώσεις εμπορίας ναρκωτικών-(άρθρο 25) ενώ τέλος ελήφθησαν προσωρινά μέτρα αποσυμφόρησης(έχουν αποφυλακιστεί έως σήμερα πεντακόσιοι (500) περίπου κρατούμενοι) και άμεσης βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης στα Καταστήματα Κράτησης, με δυνατότητα μετατροπής των στερητικών της ελευθερίας ποινών σε χρηματικές και περαιτέρω σε παροχή κοινωφελούς εργασίας(άρθρο 26).

Επίσης με την ψήφιση του ν. 3860/2010 (ΦΕΚ Α' 111/12-07-2010), βελτιώθηκε η ποινική νομοθεσία που αφορά ανηλίκους με ευνοϊκές ρυθμίσεις γι' αυτούς και συστάθηκε το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και της Εγκληματικότητας των Ανηλίκων (ΚΕΣΑΘΕΑ) που ήδη συγκροτήθηκε με την αριθ.86756/25.8.2010 (ΦΕΚ 1471/Β/6.9.2010) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αποστολή του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. είναι να δημιουργήσει ένα εθνικό δίκτυο για την προστασία των ανηλίκων που βρίσκονται σε κίνδυνο, κυρίως μέσω της συγκρότησης ή της ανασυγκρότησης των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων και της παρακολούθησης του έργου τους.

Επικείται στο άμεσο μέλλον νέα νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την περαιτέρω αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης (ήδη ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του σχεδίου νόμου).

Άμεσα προωθείται προς κατάθεση στη Βουλή το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης» με το οποίο γίνεται προσπάθεια εξορθολογισμού και βελτίωσης της απονεμόμενης ποινικής δικαιοσύνης, αντιμετώπισης ορισμένων γενικά διαπιστωμένων αδυναμιών της αλλά και λελογισμένης εισαγωγής μέτρων εκσυγχρονισμού της δικονομίας και του ισχύοντος συστήματος ποινών.

Βασικά κριτήρια των επιλογών του σχεδίου νόμου υπήρξαν αφενός η προώθηση μέτρων που επιτρέπουν τη διεξαγωγή της ποινικής δίκης μέσα σε εύλογη προθεσμία και αφετέρου η μέριμνα για τη συναρμογή των λύσεων που προτείνονται με τον δικαιοκρατικό χαρακτήρα της ποινικής διαδικασίας, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ποιότητα της απονεμόμενης δικαιοσύνης. Προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χάριν της νομοτεχνικής απλούστευσης και εξορθολογισμού τους, αλλά και εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας, αφενός στην ΕΣΔΑ και στο ΔΣΑΠΔ και αφετέρου στο 14^ο πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ, που προωθούν την αρχή της επικουρικότητας και την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών, ιδιαίτερα εκείνο της διεξαγωγής της ποινικής δίκης εντός λογικής προθεσμίας και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.

Στα μέτρα επιτάχυνσης της ποινικής διαδικασίας εντάσσονται μεταβολές που αφορούν: τη μείωση του χρόνου διεξαγωγής της προκαταρκτικής εξέτασης, της προανάκρισης και της κύριας ανάκρισης, την οριοθέτηση του χρόνου εντός του οποίου οφείλει να καταρτιστεί η προς το συμβούλιο απευθυνόμενη εισαγγελική πρόταση και να εκδοθεί από το δικαστικό συμβούλιο το αντίστοιχο βούλευμα, την (σχεδόν ολοκληρωτική) παράκαμψη της προανάκρισης, την περάτωση της κύριας ανάκρισης με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, την κατάργηση του ενδίκου μέσου της αναιρέσεως και την (απόλυτη) συρρίκνωση του ενδίκου μέσου της εφέσεως κατά βουλεύματος, την αύξηση της αρμοδιότητας του μονομελούς πλημμελειοδικείου, την κατά τα παραπάνω ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων ιδιάζουσας δωσιδικίας, τον υποβιβασμό σε πταίσματα ήσσονος απαξίας παραβάσεων ειδικών ποινικών νόμων, τον περιορισμό των αναβολών της δίκης με την πρόβλεψη χρόνου αναβολής και των προβαλλόμενων λόγων, την κατάργηση της

αναστολής της για κακούργημα διαδικασίας σε περίπτωση απουσίας του γνωστής διαμονής κατηγορουμένου και τον εξορθολογισμό των ορίων του εκκλητού.

Προτείνεται, επίσης, ο εκσυγχρονισμός του συστήματος ποινών, με μια σειρά μέτρων, με παρέμβαση στα άρθρα 56, 82, 99, 100 και 105 του Ποινικού Κώδικα, με στόχο να ενισχυθεί και απλουστευθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας περί εναλλακτικών μέτρων και ποινών, ώστε η φυλάκιση να παραμείνει ως ποινή για τα σοβαρά αδικήματα και για τους υπότροπους εγκληματίες, με βάση, άλλωστε τα συμπεράσματα που κατέθεσε η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, στις 10.4.2008, στην απόφασή της για τα «Ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα των κρατουμένων και τις συνθήκες κράτησης στις ελληνικές φυλακές».

Ακόμη, με το άρθρο 35 αυτού, ορίζεται η γρήγορη εκδίκαση, με την ταχεία διαδικασία της αυτόφωρης διαδικασίας, των υποθέσεων των κρατουμένων, ως προς τους οποίους πρέπει να τύχουν άμεσης εφαρμογής οι νέες ρυθμίσεις των άρθρων 56, 82, 99, 100 και 105 του ΠΚ. Επίσης, από τη θέση σε ισχύ του νόμου, παύει η κράτηση ατόμων που κρατούνται σε σωφρονιστικά καταστήματα οφείλοντα μόνο τα δικαστικά έξοδα. Με τη διάταξη αυτή, τονώνεται και ενδυναμώνεται ο ανθρωπιστικός και κοινωνικός χαρακτήρας του ποινικού μας συστήματος.

Παράλληλα, σας ενημερώνουμε ότι στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει συσταθεί και λειτουργεί 10μελής επιτροπή (από δικαστικούς λειτουργούς, πανεπιστημιακούς και δικηγόρους) για τη σύνταξη νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προς αναμόρφωση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, το οποίο αποτελεί κατά βάση δημιούργημα των αρχών του περασμένου αιώνα και δεν κρίνεται επαρκές να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις της σημερινής πραγματικότητας.

Όσον αφορά τη δυνατότητα δικαστικής αναθεώρησης της κράτησης παρανόμως διαμενόντων αλλοδαπών από αστυνομικές αρχές, από τις παραγράφους 3 και 5 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 προβλέπεται η δυνατότητα του αλλοδαπού στον οποίο έχει επιβληθεί κράτηση ή παράταση αυτής: α) να προσφύγει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (αίτηση θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής), β) να υποβάλει αντιρρήσεις (χωρίς ανάγκη παράστασης με δικηγόρο) ενώπιον των Προέδρων των κατά τόπον αρμόδιων Διοικητικών πρωτοδικείων, καθώς και γ) να προβάλει νέα στοιχεία ζητώντας την ανάκληση της απόφασης κράτησής του, σύμφωνα με το άρθρο 205 παρ. 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Με το ήδη κατατεθέν στη Βουλή νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις» προβλέπονται συγκεκριμένες τροποποιήσεις επί των ανωτέρω διατάξεων προς διεξοδική ρύθμιση της διαδικασίας εκδίκασης των αντιρρήσεων κατά της κράτησης. Ιδίως ορίζεται ότι η απόφαση του δικαστή επί των αντιρρήσεων, που υποβάλλονται και προφορικώς, εκδίδεται παραχρήμα, ακόμη και σε ημέρα αργίας.

Σχετικά με την αναφορά του Ειδικού Εισηγητή του ΟΗΕ στα «ψυχιατρικά και ιατρικά ιδρύματα» σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Υπό τις εξαιρετικά δυσμενείς δημοσιονομικές συνθήκες τις οποίες αντιμετωπίζει η Χώρα, για το έτος 2010 δεν δύναται να πραγματοποιηθεί νέος προγραμματισμός προσλήψεων, ενώ οι όποιες ελλείψεις υποδομών θα γίνει προσπάθεια να καλυφθούν μέσω της εξεύρεσης πόρων από τον περιορισμό του διοικητικού κόστους σε τομείς στους οποίους παρατηρείται κακοδιαχείριση και σπατάλη.

Ειδικά στο ζήτημα της κάλυψης οργανικών θέσεων ιατρών και ιδιαίτερα ψυχιάτρων, παρουσιάζεται μεγάλη δυστοκία. Επί 37 οργανικών θέσεων, στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας υπηρετούν μόλις 3 ψυχίατροι. Χαρακτηριστικό είναι ότι επί εννέα προκηρυγμένων θέσεων του κλάδου ΠΕ Ιατρών ειδικότητας Ψυχιάτρου, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον μόνο από 2 άτομα των οποίων προχωρά η διαδικασία διορισμού τους.

Δοθέντων των ανωτέρω αντικειμενικών προβλημάτων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την κάλυψη των όποιων αναγκών με κατ' επίσκεψη ιατρούς και προσπαθεί να δώσει λύσεις στα εν λόγω προβλήματα με συγκεκριμένες θεσμικές παρεμβάσεις όπως:

- Η υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρίας και του Κ.Κ. Γυναικών Ελεώνα Θηβών για τη δωρεάν εξέταση των γυναικών κρατουμένων (καρκίνος του μαστού και Τεστ ΠΑΠ), με στόχο την υπογραφή Μνημονίου Μόνιμης Συνεργασίας.

- Υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος στο Κ.Κ.Γυναικών Ελεώνα Θηβών και στο παράρτημα Γυναικών του Κ.Κ.Κορυδαλλού από το Ινστιτούτο Υγείας του παιδιού για τις κρατούμενες που είναι μητέρες και έχουν αφήσει πίσω τα παιδιά τους, καθώς και για τις εγκύους.

- Η ένταξη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ) των Ειδικών Θεραπευτικών Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δηλαδή: α) του Ψυχιατρείου Κρατουμένων, β) του Νοσοκομείου Κρατουμένων, γ) του Κέντρου Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θηβών (Κ.Α.Τ.Κ.Ε.Θ.) και δ) δύο νέων κέντρων που προβλέπεται να λειτουργήσουν στο μέλλον (ν. 3772/2009). Για την παραπάνω ρύθμιση έχει συγκροτηθεί ειδική επιτροπή που θα υποβάλει προτάσεις για την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος που θα καθορίζει τα αναγκαία για την παραπάνω ένταξη, η οποία αναμένεται μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους να έχει ολοκληρώσει το έργο της. Αυτό θα αναβαθμίσει σημαντικά τις παρεχόμενες ιατρικές υπηρεσίες καθώς και θα επιλύσει χρόνια προβλήματα.

- Η Υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος συνεργασίας μεταξύ της Παιδιατρικής και Παιδοψυχιατρικής Κλινικής του Παν/κού Νοσοκομείου Παίδων «Η Αγία Σοφία» με το Κ.Κ. Γυναικών Ελεώνα Θηβών για τη δωρεάν εξέταση των παιδιών που διαμένουν στη φυλακή λόγω των κρατουμένων μητέρων τους με στόχο την υπογραφή Μνημονίου Μόνιμης Συνεργασίας.

- Η Υλοποίηση προγράμματος συνεργασίας με τον Πανελλήνιο Ψυχολογικό Σύλλογο για τη δημιουργία ειδικών προγραμμάτων που θα αφορούν την ψυχολογική στήριξη των κρατουμένων.

- Η υπογραφή μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Β' Ψυχιατρικής Κλινικής του Παν/μιακού Γενικού Νοσοκομείου «Αττικόν» της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, στα πλαίσια του οποίου προβλέπεται η σε εβδομαδιαία βάση ψυχιατρική αξιολόγηση των περιστατικών, η θεραπεία τους καθώς και η παρακολούθηση των ασθενών 2 φορές την εβδομάδα.

- Συνεργασία με την Γ' Πνευμονολογική Κλινική του Νοσοκομείου «Σωτηρία» για την δωρεάν εξέταση σπειρομέτρησης στους καπνίζοντες κρατουμένους και ενημέρωσή τους για την χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια.

- Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι έχουν δημιουργηθεί ειδικές πτέρυγες στο Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού καθώς και στα Καταστήματα Θεσσαλονίκης, Νεάπολης και για την κράτηση γυναικών με ψυχολογικά προβλήματα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Χ. Παπαδημητρίου

